

Rozmowa z prof. Jerzym Starnawskim

- **Panie Profesorze, w jaki sposób się to stało, że doszedł Pan do polonistyki?**

- Droga Koleżanko, przede wszystkim proszę, żebyśmy sobie mówili po imieniu, jak mówimy sobie od lat naszego koleżeństwa. Bywa tak w wywiadach ze sportowcami i muzykami, niech będzie to również dzisiaj i naszym udziałem.

Przechodząc do meritum, zamilowania literackie obudziły się we mnie bardzo wcześnie, bo w r. 1928/29, a więc w wieku, gdy miałem sześć lat. Mój nauczyciel domowy, pan Adam Luterek (...), podówczas student polonistyki Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, z amatorstwa prowadził dla mego brata i dla mnie wieczorne pogadanki o literaturze. Robił to w takiej formie, jak to było możliwe dla chłopców, z których jeden miał osiem lat, a drugi sześć i pół. Ale przypominam sobie, czego się z tych pogadanek wówczas dowiedziałem — o psotach Mikołaja Reja, o pokrojeniu przezeń sukna na kawalki, o Kochanowskim i jego córce Urszuli, po której śmierci napisał *Treny*, o tym, że w dobie Stanisławowskiej wszyscy poeci otrzymywali miejsca na dworach, a jeden tylko Franciszek Karpiński go nie dostał (tu pan Luterek wykorzystał myśl z wiersza *Powrót z Warszawy na wieś*). Zapamiętałem też wówczas nazwiska trzech wielkich romantyków. W 1929 r., gdy miałem siedem lat, byłem w pobliskim miasteczku Turobinie na akademii ku czci Szymona Simonidesa, którego centralne obchody odbyły się w Zamościu, połączone z wyjazdem do pobliskiego Czernięcina, a w Turobinie, odległym o 7 km od Czernięcina, odbyła się akademie. Pamiętam, że referat miał miejscowy aptekarz, pan Maurin (po latach zetknąłem się z jego siostrą, z którą razem uczyłem w Legionowie koło Warszawy). Myśli z referatu pana Maurina nie pamiętam ani jednej; pamiętam natomiast, że po referacie odbyła się recytacja, z której ciągle mi dźwięczał w uszach refren: *Nie jesteś ty zrywającym starosty naszego*, i rozważałem, czy chodzi o takiego starostę, który urzęduje w Krasnymstawie.

W szkole średniej w Lublinie byłem w latach 1933—1936 uczniem dra Ludwika Kamykowskiego, który wtedy przeprowadzał habilitację na Uniwersytecie Jagiellońskim i wkrótce opuścił Lublin. On mnie uczynił polonistą. (...)

Druga wojna światowa wytrąciła mnie z drogi naukowej na pięć lat. Przeszedłem gehennę, zwłaszcza od lata 1941 r. do jesieni 1943, gdy byłem jeńcem bolszewickim w niewoli niemieckiej, zmieszany z jeńcami w drodze przypadku. W wyniku ciężkiej pracy fizycznej i głodu chorobliwie traciłem pamięć, co odczułem zwłaszcza spostrzegłszy, jak bardzo zapomniałem wówczas łacinę. W kwietniu 1944 r. udało mi się wrócić do Lublina. Od razu wziąłem się do nauki, zwłaszcza łaciny i greki. Przeżyłem w Lublinie okres reaktywacji Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego i wstąpiłem na Uniwersytet, uradowany obecnością w nim Juliusza Kleinera. Marzeniem moim było ukończenie i polonistyki, i filologii klasycznej, co odradził mi mój mistrz studiów, proponując szybsze dojście do doktoratu i złożenie egzaminu z filologii klasycznej jako pobocznego przedmiotu przy doktoracie. Za tę radę jestem prof. Kleinerowi niezmiernie wdzięczny. (...)

Rozmawiała **Maria Bokszczanin**

Pomiędzy Romantyzmem a literaturą staropolską, „Polonistyka” 1990, nr 10

Fotografie **prof. Jerzego Starnawskiego**, które wykorzystano w zaproszeniu, wykonano 8 kwietnia 2008 r. w Czytelni Naukowej WBP im. H. Łopacińskiego w czasie promocji pierwszego wydanego tomu *Dzieł wszystkich Cypriana Norwida*. Publikację zaprezentował prof. zw. dr hab. Jerzy Starnawski, spotkanie zorganizowali: Instytut Badań nad Twórczością Cypriana Norwida Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II, Towarzystwo Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II i Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie (fot. Paweł D. Znamierowski).

55 lat Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej
2012 - Międzynarodowy Rok Spółdzielczość

Towarzystwo Biblioteki Publicznej
im. Hieronima Łopacińskiego

Dom Kultury LSM

Spotkanie z cyklu

**Twórcy, dobrodziejcie i przyjaciele
Biblioteki im. Hieronima Łopacińskiego**

**Profesor
Jerzy Starnawski
(1922-2012)**

***Historyk i badacz literatury polskiej,
bibliograf, pedagog, edytor, erudyta***
In memoriam

Prof. zw. dr hab. Jerzy Starnawski - urodzony 27 lutego 1922 roku w Guzówce (pow. Krasnystaw); syn Tadeusza Starnawskiego i Marii z Kuczyńskich.

Od roku 1931 mieszkał z rodziną w Lublinie. Uczęszczał do Gimnazjum i Liceum im. Stefana Batorego; w 1939 roku zdał maturę. Po wybuchu II wojny światowej, jako żołnierz 19. Dywizji Piechoty, brał udział w obronie Grodna, po czym został internowany i do czerwca roku 1940 przebywał w obozie na Litwie. Następnie mieszkał w Wilnie. W 1941 roku - po wybuchu wojny niemiecko-radzieckiej - dostał się do niewoli niemieckiej i był więziony w obozach w Witzendorfie, w Zeven i w Sandbostel. Zwolniony na podstawie świadectwa lekarskiego, w kwietniu 1944 roku powrócił do Lublina.

Po wyzwoleniu podjął studia polonistyczne na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, w 1948 roku uzyskał magisterium. Jednocześnie pracował zarobkowo, najpierw w Bibliotece Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie, później jako praktykant - nauczyciel łaciny w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Stanisława Staszica, a następnie nauczyciel języka polskiego w Państwowym Gimnazjum i Liceum im. Jana Zamoyskiego. Działal w Towarzystwie Literackim im. Adama Mickiewicza (od 1946 r.) i Polskim Towarzystwie Filologicznym (od 1949 r.). W latach 1948/1949 kontynuował studia na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie i uczył w liceum w Charsznicy pod Miechowem. W latach 1949/1950 studia na Uniwersytecie Warszawskim łączył z pracą nauczyciela w Państwowym Liceum w Legionowie pod Warszawą, później także w Liceum im. Marii Curie-Skłodowskiej w Warszawie.

W grudniu 1949 roku doktoryzował się na KUL na podstawie rozprawy pt. „Słowacki - epistolograf” (promotor prof. Juliusz Kleiner, a po jego wyjeździe z Lublina - doc. Stefan Kawyn). W latach 1950-1964 pracował na KUL na stanowiskach: starszego asystenta, adiunkta (od 1956 r.), zastępcy profesora (od 1957 r.) i docenta (od 1958 r.).

Debiutował w roku 1951 szkicem literackim pt. *Tragicznym „Judaszem z Kariotbu” Karola Huberta Rostworowskiego*, ogłoszonym w „Przeglądzie Powszechnym”. W następnych latach publikował liczne rozprawy, artykuły, opracowania edytorskie i bibliograficzne, m.in. w „Rocznikach Humanistycznych”, „Kamienie”, „Pamiętniku Literackim”, „Twórczości”, „Zeszytach Naukowych KUL”, „Przeglądzie Humanistycznym”, „Ruchu Literackim”.

W 1964 roku przeniósł się do Łodzi, gdzie na Uniwersytecie Łódzkim objął stanowisko docenta. Prace naukowe zaczął ogłaszać nadto w „Zeszytach Naukowych UŁ”, „Rocznikach Bibliotecznych”, „Roczniku Towarzystwa Literackiego im. A. Mickiewicza”, „Filomacie”. W 1974 roku został mianowany profesorem nadzwyczajnym, a w roku 1981 profesorem zwyczajnym. W latach 1975-1984 dodatkowo prowadził wykłady w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie. W roku 1981 objął kierownictwo Katedry Literatury Staropolskiej i Nauk Pomocniczych na Uniwersytecie Łódzkim. W 1992 został członkiem korespondentem Polskiej Akademii Umiejętności, a w roku 1997 członkiem czynnym. Uhonorowany nagrodami Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Członek wielu towarzystw naukowych: Towarzystwa Naukowego KUL, Lubelskiego Towarzystwa Naukowego oraz Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemysłu i w Zamościu, Łódzkiego Towarzystwa Naukowego oraz Towarzystwa im. Marii Konopnickiej. Odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Prof. zw. dr. hab. Jerzy Starnawski zmarł 9 listopada 2012 roku w Łodzi. Został pochowany w Lublinie na cmentarzu przy ul. Lipowej.

Dorobek naukowy prof. Jerzego Starnawskiego liczy blisko tysiąc publikacji, w tym kilkadziesiąt książek, poświęconych głównie literaturze staropolskiej, literaturze polskiej okresu romantyzmu, naukom pomocniczym historii literatury polskiej, historii polonistyki i neolatynistyce.

Biogram prof. Jerzego Starnawskiego opracowano na podstawie publikacji
Współcześni polscy pisarze i badacze literatury, t. 7, Warszawa 2001

Ewa Hadrian, polonista (KUL), bibliotekarz (starszy kustosz Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie), bibliolog i bibliofil (członek Lubelskiego Towarzystwa Miłośników Książki), popularyzator literatury i czytelnictwa; wieloletni współpracownik Radia Lublin (autorka m.in. kilkuset felietonów radiowych emitowanych w cyklu „5 minut z książką”), współautorka telewizyjnego programu kulturalnego „Afisz” (TVP Lublin).

fol. Dorota Julia Mościbrodzka

55 lat Lubelskiej Spółdzielni Mieszkaniowej
2012 - Międzynarodowy Rok Spółdzielczości

Towarzystwo Biblioteki Publicznej
im. Hieronima Łopacińskiego

Dom Kultury LSM

serdecznie zapraszają na spotkanie z cyklu

Twórcy, dobrodziejcie i przyjaciele
Biblioteki im. Hieronima Łopacińskiego

Profesor
Jerzy Starnawski
(1922-2012)

**Historyk i badacz literatury polskiej,
bibliograf, pedagog, edytor, erudyta**
In memoriam

Sylwetkę profesora Jerzego Starnawskiego przedstawi
Ewa Hadrian

Spotkanie odbędzie się
w **czwartek 29 listopada 2012 r., godz. 18.00**
w Galerii Sztuki Domu Kultury LSM
w Lublinie, ul. K. Wallenroda 4a, tel. 81 743 48 29

www.domkulturyism.pl

W czasie spotkania będzie można nabyć książkę **prof. Jerzego Starnawskiego Między Wisłą i Bugiem. Lublin - Zamość - Chełm - Nałęczów**, wydaną w 2010 roku nakładem Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Hieronima Łopacińskiego w Lublinie (w cenie 15 zł), jak również inne publikacje Biblioteki.

Wstęp wolny